

ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЙМЕРІОСТАТИКІВ ЗА КРИПТОСПОРИДІОЗУ ТЕЛЯТ

Богач М. В.

Одеська дослідна станція Національного наукового центру «ІЕКВМ»

Скальчук В. В.

Одеський державний аграрний університет

В статті наведені дані терапевтичної ефективності препаратів бровітакоксид, ампролев-плюс і толкокциду 2,5 % за спонтанного криптоспоридіозу телят. Екстенсефективність становила 80 %, 90 % та 60 % за інтенсефективності 92,5 %; 97,9 % та 82,2 % відповідно.

Ключові слова: телята, криптоспоридіоз, ефективність.

Вступ. Криптоспоридіоз – поширене протозойне захворювання сільськогосподарських тварин багато в чому подібне до еймеріозу і має унікальну властивість – носійство. Захворювання, окрім діареї, супроводжується дипресією, зниженням рухливої активності, а також анорексією та дегідратацією організму [1–3].

Відомо, що криптоспоридіоз, який реєструється з перших днів життя тварини проявляє себе лише за умови наявності імунодефіцитного стану [4, 5]. Ооцисти криптоспоридій є відносно стійкими до більшості вискоєфективних дезінфектантів, в тому числі і хлорвмісних [6].

За даними практики та літературних джерел, на сьогоднішній день не існує лікарських препаратів чи профілактичних заходів, які б попереджали виникнення та прогресування хвороби [7–10].

Тому, визначення ефективності існуючих еймеріостатиків та пошук нових комбінацій є перспективним і актуальним напрямком.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження щодо з'ясування терапевтичної ефективності еймеріостатиків за криптоспоридіозу телят проводили на базі СВК «Прогрес» Пісчанського району Вінницької області. Еймеріостатичну дію препаратів визначали на 35 телятах 5–8 добового віку спонтанно інвазованих криптоспоридіями з яких було сформовано 3 дослідні (n=10) і контрольну (n=5) групи чорно-рябої породи.

Телятам I групи задавали бровітакоксид (Бровафарма) у дозі 1,5 г/10 кг маси тіла з водою упродовж 5 діб, телятам II групи – толкокцид 2,5 % (ННЦ «ІЕКВМ») у дозі 1 г/10 кг маси тіла також з питною водою упродовж 3 діб, тваринам III групи задавали ампролев-плюс (Одеська ДС ННЦ «ІЕКВМ») з розрахунку 1 г/10 кг маси тіла з водою упродовж 3 діб, тварини IV групи були контролем.

Після обробки кокцидіостатиками на 3, 5 і 10 доби проводили спостереження за клінічним станом тварин та визначали терапевтичну ефективність препаратів шляхом підрахунку кількості ооцист криптоспоридій у фекаліях, які відбирали до та після проведення лікування.

Результати досліджень. В усіх групах телят до початку застосування еймеріостатиків ураженість криптоспоридіями була від $23,2 \pm 0,35$ до $24,2 \pm 0,56$ ооцист в 10 полях зору мікроскопа (табл. 1).

Таблиця 1

Інтенсивність інвазії при лікуванні телят, уражених криптоспоридами

Ураженість криптоспоридами	Групи тварин, яким застосовували (n=10)			Контроль (n=5)
	бровітакокцид	толкокцид	ампролев-плюс	
до лікування	24,1±0,61	23,6±0,49	24,2±0,56	23,2±0,35
3 доба	17,4±0,18	18,9±0,34	18,2±0,42	25,2±0,36
5 доба	7,4±0,16	8,1±0,32	3,2±0,11	21,8±0,26
10 доба	1,8±0,22	4,2±0,28	0,5±0,12	12,1±0,52

У результаті застосування бровітакокциду на 3 добу після лікування інтенсивність інвазії знизилась до 17,4±0,18 ооцист, а на 5 добу була 7,4±0,14 ооцист, тоді як на 10 добу досліду – 1,8±0,22 ооцисти в 10 полях зору мікроскопа.

Найкращі показники щодо інтенсивності інвазії отримані в III групі тварин при застосуванні лікувального засобу ампролев-плюс. Якщо на 3 добу досліду в 10 полях зору мікроскопа знаходили 18,2±0,42 ооцисти, то вже на 5 добу їх було 3,2±0,11, а на 10 добу лише 0,5±0,12 ооцист.

Таким чином, інтенсефективність по першій групі склала 92,5 % при застосуванні бровітакокциду, в II групі при застосуванні толкокциду 2,5 % – 82,2 %, а при лікуванні ампрлев-плюс – 97,9 %.

В результаті визначення екстенсефективності препаратів встановлено, що на 3 добу досліду у фекаліях тварин усіх дослідних груп і контролю містились ооцисти криптоспоридій (табл. 2).

Таблиця 2

Ефективність препаратів при спонтанному криптоспоридіозі телят

Групи	Препарат	Звільн. гол.	ЕЕ, %	Звільн. гол.	ЕЕ, %	Звільн. гол.	ЕЕ, %	ІЕ, %
		на 3 добу		на 5 добу		на 10 добу		
I дослідна	бровітакокцид	-	-	4	40	8	80	92,5
II дослідна	толкокцид 2,5%	-	-	2	20	6	60	82,2
III дослідна	ампролев-плюс	-	-	5	50	9	90	97,9
контроль	-	-	-	-	-	-	-	-

На 5 добу досліду в I дослідній групі від ооцист криптоспоридій були вільними 4 тварини, у II дослідній – 2, у III групі – 5 телят. На 10 добу досліду при застосуванні бровітакокциду одужало 8 телят з показником ЕЕ 80 % при ІЕ 92,5 %. В II групі звільнилось від криптоспоридій 6 телят, показник ЕЕ склав 60 % та ІЕ 82,2 %. Найкращі показник ефективності – 90 % при ІЕ 97,9 % отримано у III групі при застосуванні ампролев-плюс.

Таким чином, застосовані еймеріостатики бровітакокцид та ампролев-плюс є найбільш ефективними при криптоспоридіозі телят з показниками ЕЕ 80 та 90 % відповідно. Екстенсефективність толкокциду 2,5 % не перевищила 60 % при ІЕ 82,2 %.

Висновок. Екстенсефективність препаратів бровітакокцид і ампролев-плюс за спонтанного криптоспоридіозу телят становила 80 і 90 %, а толкокциду 2,5 % – 60 %. Інтенсефективність препаратів становила – 92,5; 97,9 та 82,2 % відповідно.

Список літератури:

1. Краснова О. П. Криптоспоридиоз телят и меры борьбы с ним : автореф. дис. ... канд. вет. наук : 03.00.19 / О. П. Краснова. – Саратов – 2000. – 22 с.
2. Никитин В. Ф. Криптоспоридии как причина диареи у телят / В. Ф. Никитин // Мат-лы докладов науч. конф. «Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями». – М., 2003. – С. 279–281.
3. Singh B. V. Prevalence of *Cryptosporidium parvum* infection in Punjab (India) and its association with diarrhea in neonatal dairy calves / B. V. Singh et. al // Veterinary Parasitology. – 2006. – Vol. 140. – N. 1–2. – P. 162–165.
4. Федоров Ю. Н. Оценка иммунологического статуса у новорожденных телят / Ю. Н. Федоров, Г.Р. Реджепов // Бюл. ВИЭВ. – 1998. – Вып. 66. – С. 8–9.
5. Aigin L. Prevalence and distribution of *Cryptosporidium spp.* in dairy cattle in Heilongjiang Province China / Aigin L., Rongjun W., Yihong L. // Parasitol. Res. 2008. – Vol. 105. – P. 797–802.
6. Березовский А. В. Изучение дезивазионного действия препарата «Бровадез–20» / А. В. Березовский, Ю. А. Приходько // Матер. докл. науч. конф. «Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями (зоонозы)». – М., 2002. – С. 57–58.
7. Патент на корисну модель 15011 Беларусь, МПК А61К 36/185. Способ лечения криптоспоридиоза у телят // А. И. Ятусевич, Ю. А. Бородин, И. П. Захарченко; Патентообладатель Учреждения образования «Витебская ордена «Знак Почета» государственная академия ветеринарной медицины. – № ВУ 2009 15011; заявл. 19.03.2009; опубл. 30.10.2011. – 2 с.
8. Небайкина Л.А. Новое в лечении криптоспоридиоза телят / Л. А. Небайкина // Мат. докл. научн. конф. : Теория и практика борьбы с паразитарными болезнями. – М. ВИГИС. – 2001. – С. 169.
9. Бородай А. Б. Ефективність бровасептолу та бровітакокциду при криптоспоридіозі телят / А. Б. Бородай, І. С. Дахно, Г. П. Дахно // Наук. вісн. Львівської держ. академії вет. мед. ім. С.З. Гжицького. – Львів, 2002. – Т. 4 (1). – С. 10 – 14.
10. Бородай А. Б. Ефективність бровітакокциду та настоянки ехінацеї пурпурової при криптоспоридіозі телят / Бородай А. Б., Дахно І.С. // Вісник Сумського державного аграрного університету. – Суми, 2002. – Вип. 7. – С. 10 – 13.

Терапевтическая эффективность эймериостатиков при криптоспоридиозе телят. Богач Н. В., Скальчук В. В.

В статье приведены данные терапевтической эффективности препаратов бровитакокцид, ампролев-плюс и толкокцид 2,5 % за спонтанного криптоспоридиоза телят. Экстенсивность составляла 80 %, 90 % и 60 % при интенсивности 92,5 %; 97,9 % и 82,2 % соответственно.

Ключевые слова: телята, криптоспоридиоз, эффективность.

Therapeutic efficacy of ejmeriostatics in the cryptosporidiosis of calves. Bogach N.V., Skalchuk V.V.

In the article the data of the therapeutic efficacy of the preparations of brovitacoccid, amprolev-plus and 2.5% interpoccia for spontaneous cryptosporidiosis of calves are given. Extensivity was 80%, 90% and 60% with an intensiveness of 92.5%; 97.9% and 82.2% respectively.

Key word: calves, cryptosporidiosis, efficacy.